

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0523U100194

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Папіш Віталія Андріївна

2. Vitaliya A. Papish

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-09-2023

Спеціальність за освітою: українська мова та література

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.051.02

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.01

Тема дисертації:

1. Лінгвопсихоакцентуація елітарної мовної особистості: теорія, історія, дискурсивна практика.
2. Linguistic psychoaccentuation of an elite language personality: theory, history, discursive practice.

Реферат:

1. У дисертації вперше в українському мовознавстві комплексно і багатоаспектно сформовано теорію лінгвопсихоакцентуації, що стала продовженням учення про психологічну акцентуацію, започатковану в медицині та спроектовану в сучасну міждисциплінарну парадигму знань, що дало змогу сформувати новий і перспективний науковий напрям в українській психолінгвістиці, нове наукове вчення, а також виробити нову дослідницьку методикку. Фокусування уваги на негативному впливі акцентуацій, що реалізоване в науці минулих епох, призвело до спрощеного уявлення про це явище. Тому виникла потреба нового осмислення феномену акцентуїзованості як психологічного конструкта мовної свідомості, що відповідно впливає на формування ідіостилю й ідіолекту мовної особистості та містить приховану інформацію про неї. У роботі комплексно репрезентовано теорію лінгвопсихоакцентуації, окреслено стан її вивчення в міждисциплінарній парадигмі з виокремленням мовознавчої проблематики, простежено етапи її становлення й розвитку у фокусі психолінгвістичних ідей українських та зарубіжних мовознавців. Простежено вплив інтра- та екстралінвальних чинників на посилення акцентуїзованості, що доповнює

структуру мовної особистості психологічним рівнем. Психологічний аспект мовної особистості відкриває широкі можливості не тільки для її психологічного портретування, а й дає змогу зробити певні узагальнення щодо психосвідомості української нації загалом, схарактеризувавши і певні ознаки її генетичного коду.

2. The thesis for the first time in Ukrainian linguistics comprehensively and multifacetedly characterizes the linguapsychoaccentuation theory, which has become the development of the study about psychological accentuation, particularly initiated in medicine and then projected into a modern interdisciplinary knowledge paradigm, that made it possible to have formed a new and promising scientific direction in Ukrainian psycholinguistics, an innovative study, and as well to have developed a new research methodology. Focusing much scholarly attention upon the negative impact of accentuations in the past had definitely led to a simplified view of this phenomenon. Therefore, a need had emerged for a new understanding of the accentuation phenomenon as a psychological linguistic consciousness construct which, accordingly, affects the formation of a language personality's idiosyncrasy, and idiolect, and contains concealed information about it. The paper comprehensively presents the linguapsychoaccentuation theory, outlines the current state of its being explored in an interdisciplinary paradigm with a focus on linguistic issues, traces the stages of its formation and development in terms of the psycholinguistic ideas presented by Ukrainian linguists, characterizes the foreign linguists' methodology impact on its formation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Папіш В. А. Лінгвопсихоакцентуація елітарної мовної особистості: теорія, історія, дискурсивна практика: монографія / передне слово, наук. ред. проф. Т. А. Космеди. Вінниця – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 456 с. (Рецензії: 1. Осіпова Т. Новий вимір української психолінгвістики. Рецензія на монографію Папіш Віталії Андріївни «Лінгвопсихоакцентуація елітарної мовної особистості: теорія, історія, дискурсивна практика». Нова філологія. Збірник наукових праць. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. №89 С. 267 – 279. 2. Струганець Л. В. Лінгвопсихоакцентуація як новий метод і напрям в українській психолінгвістиці. Рецензія на монографію Віталії Папіш «Лінгвопсихоакцентуація елітарної мовної особистості: теорія, історія, дискурсивна практика». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип.59. Том 3. С.185 – 187)
- Папіш В. Проблема інтерпретації термінів ідіостилю та ідіолект у сучасному мовознавстві: психолінгвістичний аспект. *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae*. Hungary: Akadémiai Kiadó, 2021. T. 66. Nr 2. С. 403– 412 (SCOPUS)
- Папіш В. Текст у психолінгвістиці: аспектуальні узагальнення та лінгвопсихоакцентуаційні виміри художнього тексту українських вишуканих мовних особистостей. *Theoria et historia scientiarum*. Toruń, 2021. Vol. XVIII. С. 7–25 (SCOPUS)
- Папіш В. Багатоаспектне дослідження мовної особистості: актуалізація психолінгвістичних параметрів. *Slavia orientalis*. 2022. T. LXXI. Nr 4. S. 835–849 (SCOPUS)
- Папіш В. Вербалізація істероїдної лінгвопсихоакцентуації в художньому тексті (на матеріалі прози Лесі Українки). *Heteroglossia: studia kulturoznawczo-filologiczne*. Bydgoszcz, 2022. Nr 13. С. 243–257 (SCOPUS)

- Папиш В. Емоціонально-смысловая доминанта в осмыслении Валерия Белянина и его научной школы. Przegląd Rusycystyczny. Katowice, 2022. Nr2 (178). S. 23–42 (SCOPUS)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Космеда Тетяна Анатоліївна

2. Tetyana A. Kosmeda

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бибики Світлана Павлівна

2. Svitlana P. Bybyk

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут української мови Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 21569266

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єщенко Тетяна Анатоліївна

2. Tetyana A. Eschenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романченко Алла Петрівна

2. Alla P. Romanchenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071092

Місцезнаходження: 65026, м. Одеса, вул. Дворянська, 2, Одеса, 65026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Колегаєва Ірина Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Колегаєва Ірина Михайлівна

Матузкова Олена Прокопівна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна